

İrak Makamında Mevlevî Ayini

Hafız Abdürrahim Şeyda Dede'nin

[♩=112] Ma he__ s tü__ ne mi da_ nem hur ş i__ di__ ru hat ya__

Nº 240

Devri resan

ne__ he__ y i ca_ ni me__ n he__ y i hey sul ta__ ni men Bua_ lyri_ likodu_

na ca_ nim ni__ ce bir ya_ ne__ he__ y i ca_ ni me__ n he__ y i hey sul ta__ ni men

Se vi da__ y i ru h i le__ y li ş ü d h a s ı_ l ı ma hayı li_ he__ y ca ni men

he y i hey sul ta__ ni men Mec nu__ n gi bi va vey li ol_ dum de_ li di_ va_

ne__ he__ y i ca_ ni me__ n he__ y i hey sul ta__ ni me__ ni hey i h ü n k â ri me__ n

he y i_ pi ri m va__ y i he__ y i hey ih sa n me de__ di he y i gufran me de_ d

he y i ca nim va__ y he y i hey s ü b han me ded ya__ r ya__ r

yar y i re gim ya__ r del ci ğ e rim va__ y gör ki ne ler va__ rı ah

Ey ha li_ ki he_ f ta_ s ü ma__ n de__ r mande em fer ya di re__ s

ya ri hey sul ta _____ ni men Veyrazi-ki pi _____ rü- ci va _____ n de _____ r

mande em fer ya dı re _____ ş ya ri heysul ta _____ ni men Ey ka di ri _____ he- r

in süca _____ n da _____ nende i _____ ra zı ni ha _____ n ya ri hey sul ta _____ ni men

Da rende i _____ ke _____ v nü mekâ _____ n de _____ r mande em fer ya dı re _____ s

ya ri hey sul ta _____ ni men Ey namitü _____ be _____ r kâ mîle _____ b ha _____

nemtü na her ru zü şe _____ b ya ri heysul ta _____ ni men Ey kâ ri sa _____ zi _____

her se be _____ b de _____ r mande em fer ya dı re _____ s ya ri heysul ta _____ ni men

He yi hey hün kâ _____ ri me _____ n he yi hey ra- na _____ yi me _____ n he yi hey mak bu _____ li men

Du ş i ref tem der me ya _____ nı meclisi sul ta _____ nı hiş Derke fi sa ki bi di _____ dem

der su ra hi _____ ca _____ nı hiş Guf te meş ey ca nı ca nı sa kıyan beh ri _____ huda

Pürkü ni pey ma ne i _____ vü meş ke ni pey ma _____ nı hiş He _____ yi sul ta ni _____ me _____ ni

he yi hün kâ ri me ni he yi ra na yi me ni
he yi hey hey ya ri ya ri hey mak bu li men

İKİNCİ SELÂM
(Evfer'in son 5 zarbında başlar)

[♩ = 90] Su l ta ni me ni
Evfer {
a hı su l ta ni meni ni E nide
r di lü ca n ca ni ma ni me ni
a hı Der me n bi de mi a hı me n zi n
de şe ve m ve m ye kica n çi şe ve d
ve di sa dı ca ni meni a hı ma
ni me ni a hı E ya a şı ka n
ka n e ya a şı ka n ka n me ni ca

İrak Makamında Mevlevî Âyininin

Farsça metni

.....

SELÂMI EVVEL

1

Mahestü nemi danem hnrşidi ruhat ya ne (hey canimen hey hey sultanimen)
 Bu ayrılık oduna canım nice bir yane (« « f « « «)
 Sevdayı ruhi leyli şüd hasılı ma hayli (" " " " ")
 Mecnûn gibi vaveyli oldum deli divane (" " " " ")
 [hey hünkârimen hey pirim vay hey hey ihsan meded hey gufran meded hey]
 [canım vay hey hey sübhan meded yar yar yar yüregim yar del cigerim vay]
 [gör ki neler var ah]

2

Ey halikı heft asüman dermandeem feryadi res (yar hey sultanimen)
 Vey razıkı pirü civan dermandeem feryadi res (" " ")
 Ey kadirü her insü can dânen dei razi nihan (" " ")
 Darendeı kevnü mekân dermandeem feryadi res (" " ")
 Ey namı tû ber kâmı leb hanem tûra her rûzû şeb (" " ")
 Ey kârisazı her sebeb dermandeem feryadı res (" " ")
 [hey hey hünkârimen hey hey ranayimen hey hey makbûlimen]

3

Düş reftem der meyani meclisi sultanı hiş
 Der kefi saki bididem der sūrahi canı hiş
 Güfemeş ey canı canı sakiyan behri huda
 Pür küni peymanei vü meşkeni peymanı hiş
 [hey sultanimen hey hünkârimen hey ranayimen]
 [hey hey hey yar yar hey makbûlimen]

SELÂMI SANİ

4

Sultanı meni, sultanı meni Ender dilü can imanı meni
 Der men bidemi men zinde şevem Yek can çi şevad sad canı meni

Ah! imanı meni

6

Ey aşıkan ey aşıkan men canı canan yaftem
 Ey sadıkan ey sadıkan men nûri iman yeftem
 (Ah! zalim yar ah mirim)

SELÂMI SALİS

7

Der dilü can hane kerdi akibet	(beli yarimen)
Her düra divane kerdi akibet	(" ")
Amedi kâteş derin alem zeni	(" ")
Va nekeşti ta nekerdi akibet	(" ")
Ey zi aşkat âlemi viran şüde	(" ")
Kasdı in virane kerdi akıbdt	(" ")
Ey dili mecnûn ez mecnûn beter	(" ")
Merdii merdâne kerdi akıbet	(" ")

TERENNÜM

8

Ey ki hezar aferin (ah) bu nice sultan olur
 Kulı olan kişiler (canım) husrevü hakan olur
 Herki bu gün Veled'e (ah) inanuben yüz süre
 Yoksul ise bay olur (canım) bay ise sultan olur

TERENNÜM

9

Ma der dü cihan gayri Huda yar nedarim
 Cüz yadı Huda hiç diger kâr nedarim
 Müştakı dilü cani tü Şemsel Hakı Tebriz
 Der ayine cüz vayeri didâr nedarim
 [hey hey yarimen yar ah yarimen yar ah]
 [yarimen yarimera dost yarimen yarimera dost]
 [yarimen vay]

9

İmrüz semaastü müdamestü sekayi
 Gerdan şüde ber cem'i kadehhayi atayi
 Fermani sekallah residest binüşid
 İnten heme can şevkı zi ihvanı safayi

TERENNÜM

10

Her ki zi uşşak girizan şeved (hey)
 Barı diger hacede peşiman şeved (hey)
 Her ki sebûyi tû keşed akıbet (hey)
 Der haremi işreti sultan şeved (hey)

11

Vesvesei ten güzêşt gulgulei can resid
 Mûri fûrûşed begûr haylı Suleyman resid
 İni felek ateşi çendi küned serkeşi
 Nûh bekeşti nişest cûşişi Tûfan resid
 Çend muhannes mera davii merdî küned
 Rüstemi hançer keşid Samı neriman resid
 Mihneti Eyyub ra fakai Yakup ra
 Çârei diger nebûd rahmeti Rahman resid
 (yar) yüregim yar gör ki neler var yar yüregim)
 (del cigerim gör ki neler var yare haber var)

§

Gözüm ki kane boyandı şerabı neyleyeyim
 Ciger ki otlara yandı kebabı neyleyeyim
 Ne yare yaradı cismim ne bana bilmem hiç
 İlähi ben bu bir avuç türabı neyleyeyim

SELÂMI RABİ

12

Sultanı meni Sultanı meni   Ender dilü can imanı meni
 Der men bidemi men zinde şevem   Yek can çi şeved sad canı meni

[Ah ! imanı meni]

Hafız Abdürrahim Şeyda De'de

Istanbullu olup fukarai tarikati halvetiyeden bir zatın oğlu ve hafızı kelâmullah idi. Bilahire gözlerine ama tari olmuştur. Fenni muikiye intisap ve O yüzden temini maişet mülâhazasile mevlevi hanelere girmiş ve galata şeyhi Selim Dede merhumdan sikke puşi inabet olarak meherei ihvani tarikattan nây ve ayin hanlık taalüm edüp tekmil musiki fennine az zamanda nail ve zamanın hafız postu olup yeni kapu ve üsküdar mevlevi hanelerinde kudumzen başîlik makamı refî'ine vasıl olmuştur.

Kudreti şiriyesinde olduğundan bestelerinin güftelerini mutlaka kendisi nazım etmek mutadı idi. Bu ebyat cümlei eş'arından dır.

(Kıt'a)

Kul oldum bir cefa kâre cihan bağında gülfemdir.
Mecalim yoktur inkâre firakı bana matemdir.
Gönül sevdi O şehbazı tükenmez şive vü nazi.
Güzellerin serefrası gören vaslına irsemdir.

Ve (Irak) makamında muazzam bir (ayini şerifi) vardır ki mülga mevlevi hanelerde okunurdu. ve bir çok makamlarda mürabba ve sema'i ve nakış semaileri olduğu gibi (Hüz zam) makamında bestelediği büyük bir (Kârı natıkı) kudreti musikiyesinin ne derece yüksek olduğunu anlatmağa kâfidir. Bu nadide eserinde külliyatımızda ileride neşri mukarrerdir.

Hicri 1214 tarihinde vefat etmiş ve Üsküdar mevlevi hanesinin meşayiha mahsus makberesine defin edilmiştir.

ISTANBUL
KONSERVATUVARI

NEŞRİYATI

TÜRK MUSİKİSİ KLASİKLERİNDEN

Dokuzuncu cilt

Mevlevî Âyinleri

IV

Zekâizade Ahmet Dr. Suphî ve Mesut Cemilden müteşekkil Konservatuvar « Tasnif ve Tesbit Heyeti » tarafından notaya alınmış tarihî Kıymeti haiz üç MEVLEVÎ ÂYİNİ ile Heyetten Zekaizade Ahmedin Yapdığı Tetkikat üzerine Bestekarlarının Tercümei hallerini havidir.

HER HAKKI MAHFUZDUR, ارجع

ISTANBUL

Haşım Matbaası

1934

Kemal BATANAY
Naime BATANAY

ع
ص
ن

433

Mevlevî Âyinleri

X

İRÂK MAKAMINDA